

Sygn.akt III AUa 2066/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Piotr Prusinowski (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SA Bohdan Bieniek

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 lutego 2014 r. w B.

sprawy z odwołania W. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy W. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 listopada 2013 r. sygn. akt IV U 3489/13

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 sierpnia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., powołując się na przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) i ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. z 2009r. Dz. U. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił W. L. prawa do emerytury w obniżonym wieku z uwagi na nieudowodnienie 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od w/w decyzji W. L. domagał się jej zmiany i przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Podkreślił, że pracował w wymaganym okresie w warunkach szczególnych w Spółdzielni Kółek Rolniczych, w Państwowym Ośrodku (...) oraz Przedsiębiorstwie (...).

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2013r. Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił odwołanie.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż W. L. był zatrudniony w okresie od 16 stycznia 1970 r. do 15 stycznia 1971 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M., K. R. w K. na stanowisku traktorzysty – kierowcy ciągnika kołowego, w pełnym wymiarze czasu pracy. Z kolei od 25.06.1974 r. do 08.09.1977 r. pracował w Państwowym Ośrodku (...) w M. jako kierowca w pełnym wymiarze czasu pracy. Tam obsługiwał głównie samochody ciężarowe powyżej 3,5 tony marki S., J.. Następnie od 21.05.1985 r. do 10.03.1986 r. pozostawał w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie (...) Oddział Terenowy w O., Ekspedycja terenowa w M. na stanowisku ładowacza torów og. użytku w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy odniósł się do art. 184 w/w ustawy i §4 §2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) i stwierdził, że poza sporem było, że wnioskodawca osiągnął wiek emerytalny, legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym, nie zgłosił się do otwartego funduszu emerytalnego. Spór koncentrował się zaś na ustaleniu, czy legitymuje się on 15 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, organ rentowy zaliczył mu bowiem na poczet stażu pracy w w/w warunkach jedynie 10 lat i 8 miesięcy.

W ocenie Sądu, wnioskodawca świadczył pracę w warunkach szczególnych w podczas zatrudnienia w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M. na stanowisku traktorzysty – kierowcy ciągnika kołowego. Zeznania świadków potwierdziły bowiem, iż stale, w pełnym wymiarze czasu pracy i niezależnie od pory roku wykonywał obowiązki kierowcy ciągnika kołowego. Powyższe wynikało także ze świadectwa pracy. Organu rentowego także zaliczył ostatecznie wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych czas pracy w Spółdzielni Kółek Rolniczych.

Poza tym Sąd stwierdził, że materiał dowody nie pozwalał nie przyjęcie, by wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu świadczył pracę na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w Państwowym Ośrodku (...) w M.. Zdaniem Sądu z relacji świadka R. C. wynikało bowiem, że wnioskodawca obsługiwał także samochody ciężarowe o niższym tonażu. Sąd uznał, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych wystawione za ten okres nie miało oparcia w aktach osobowych, ani też w zeznaniach świadków.

Sąd nie uwzględnił także jako pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) Oddział Terenowy w O., Ekspedycja Terenowa w M. na stanowisku ładowacza torów og. użytku. Podkreślił, że zarówno zakres jego obowiązków znajdujący się w aktach osobowych jak i zeznania świadków W. K. i A. J. wskazują, iż wnioskodawca nie zajmował się wyłącznie pracami rozładunkowymi. Do jego obowiązków należało bowiem także sprzątanie, zamiatanie wagonów po rozładunku, sprzątanie placu rozładunkowego po zakończonym dniu pracy, inne prace porządkowe czy sprzątanie magazynu. Wnioskodawca zajmował się także rozładunkiem drobnych towarów z samochodów oraz nie wymienionych w wykazie A Dział VIII, pozycja 1 załącznika do w/w rozporządzenia. Średnio raz w tygodniu zajmował się rozładunkiem tarcicy, która nie należy do materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie.

Apelację od powyższego wyroku wniósł odwołujący. Zaskarżając wyrok w całości, zarzucił mu:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego w skutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez brak wszechstronnej oceny dowodów,
2. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy,
3. naruszenie §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze polegające na odmowie przyznania emerytury pomimo spełnienia wszystkich warunków,
4. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, tj. zatrudnienia w szczególnych warunkach w Przedsiębiorstwie (...) w B..

Apelujący wniósł o zmianę wyroku i przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy poczynił w sprawie trafne ustalenia faktyczne na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego. Sąd odwoławczy w całości je akceptuje i uznaje za własne. Na aprobatę zasługuje również dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena prawna.

Kwestią sporną w rozpoznawanej sprawie było ustalenie czy na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony legitymował się wymaganym co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach i czy w związku z tym spełniał przesłanki do przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Przepis art. 184 ustawy w sposób odrębny i szczególny uregulował sytuację prawną ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy w dniu wejścia w życie ustawy - 1 stycznia 1999 r., legitymowali się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz okresem składkowym i nieskładkowym, o którym mowa w art. 27 ustawy, gwarantując im prawo do nabycia emerytury po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32.

Intencją ustawodawcy było zapewnienie nabycia uprawnień emerytalnych dla tej kategorii ubezpieczonych, którzy w chwili wejścia w życie ustawy spełniali wymagane warunki stażu, w tym stażu pracy w szczególnych warunkach, za wyjątkiem wieku emerytalnego przewidzianego w art. 32 ustawy.

Ustalenie czy wykonywane obowiązki pracownicze były realizowane w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze podlega ocenie na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). W myśl § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Z kolei § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia określa przesłanki, których łączne spełnienie przez pracownika, warunkuje nabycie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach tj. osiągnięcie wieku emerytalnego wynoszącego: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz wykazanie wymaganego okresu zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ugruntowany jest pogląd, że tylko praca w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze na stanowiskach wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. wykonywana stale i w pełnym wymiarze uzasadnia skorzystanie z uprawnienia do wcześniejszej emerytury. Praca w szczególnych warunkach to przy tym praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007r., III UK 66/07, LEX nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75; z dnia 24 marca 2009r., I PK 194/08, LEX nr 528152; z dnia 6 czerwca 2011r., I UK 393/10, LEX nr 950426). Zauważyć także należy, że prawo do wcześniejszej emerytury stanowi odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego i w związku z tym nie można poprzestać tylko na jego uprawdopodobnieniu, lecz musi zostać udowodnione, a temu służą dokumenty. Dlatego, w tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 września 2012 r., III AUa, Lex nr 1223476).

W zaskarżonej decyzji z dnia 7 sierpnia 2013r. organ rentowy za udowodniony uznał ogólny staż pracy wnioskodawcy w wymiarze 25 lat, 6 miesięcy i 2 dni. Zaliczył przy tym do stażu pracy w warunkach szczególnych zatrudnienie w wymiarze 10 lat i 8 miesięcy.

Sąd pierwszej instancji, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego i dokonaniu analizy przebiegu zatrudnienia wnioskodawcy, doliczył do uznanego przez ZUS stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia wnioskodawcy od 16 stycznia 1970 r. do 15 stycznia 1971 r. w Spółdzielni Kółek Rolniczych w M., K. R. w K. na stanowisku traktorzysty – kierowcy ciągnika kołowego (poz. 3 dział VIII wykazu A załącznika do w/w rozporządzenia). Ostatecznie okres ten uwzględnił również ZUS. Pozostałych spornych okresów Sąd nie zaliczył do stażu pracy w warunkach szczególnych. Przy takiej ocenie nie naruszył ani zasady swobodnej oceny dowodów, o której mowa w art. 233 § 1 k.p.c., ani § 4 w/w rozporządzenia.

Jak wskazuje judykatura, Sąd jest zobligowany uwzględnić wszystkie dowody przeprowadzone w postępowaniu, jak też uwzględnić wszelkie okoliczności towarzyszące ich przeprowadzaniu (wyrok SN z dnia 11 lipca 2002r. IV CKN 1218/00). Granice swobodnej oceny dowodów winny być wyznaczone wymogami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia. W myśl powyższych dyrektyw Sąd pierwszej instancji rozważa w sposób racjonalny i wszechstronny materiał dowodowy, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych, a wiążąc ich moc i wiarygodność odnosi do pozostałego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (wyrok SN z dnia 10 czerwca 1999r. w sprawie II UK 685/98). Stąd o naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. można mówić w sytuacji wykazania Sądowi pierwszej instancji uchybienia podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego rozumowania, zasadom doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów. Apelujący nie wykazał aby Sąd pierwszej instancji rozstrzygając niniejszą sprawę, naruszył powyższe reguły.

Odnosząc się do pierwszego spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 25.06.1974r. do 8.09.1977r. w Państwowym Ośrodku (...) w M., Sąd Apelacyjny zgadza się z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego i podziela stanowisko, że materiał dowodowy sprawy nie uprawnia do przyjęcia, iż wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracował wówczas w warunkach szczególnych na stanowisku kierowcy wymienionym w wykazie A dziale VIII pod poz. 2 załącznika do w/w rozporządzenia (prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów).

Okres ten został udokumentowany świadectwem pracy z dnia 9 marca 1981r. (k. 19 III tomu akt ZUS), w którym ogólnie wskazano, że wnioskodawca zajmował stanowisko kierowcy. Pracodawca wystawił również świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z dnia 22 listopada 1999r. (k. 20 III tomu akt ZUS), w którym podał, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, wymienioną w wykazie A dział VIII pod poz. 2 załącznika do zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. MRLiGŻ nr 2 poz. 4 z dnia 4.11.1988r.). Świadectwo to nie może stanowić wiarygodnego dowodu w sprawie, gdyż nie odpowiada wymogom w/w § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Nie kwalifikuje bowiem pracy wnioskodawcy według wykazów stanowiących załącznik do tego rozporządzenia, a jedynie uwzględnia akt resortowy.

Należy podkreślić, że zarządzenia resortowe wydane na podstawie §1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze nie stanowią źródeł prawa. Stąd podanie tych przepisów w świadectwie pracy nie jest wiążące w niniejszej sprawie. Jak wynika bowiem orzecznictwa Sądu Najwyższego wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.), nie uprawnia do uzyskania emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach (wyrok SN z dnia 20.10.2005 r., IUK 41/2005, OSNP 2006/19-20 poz. 306). Źródłem prawa do emerytury za pracę w szczególnych warunkach jest bowiem

ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS i rozporządzenie z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Nie jest nim natomiast zarządzenie resortowe, jako że nie stanowi źródła prawa (art. 87 Konstytucji). Wykazy resortowe wydane na podstawie § 1 ust. 2 i 3 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mają charakter informacyjny, techniczno - porządkujący, uściślający oraz mogą mieć znaczenie w sferze dowodowej, stanowiąc podstawę domniemania faktycznego (postanowienie SN z dnia 22 marca 2012r., IUK 403/11, LEX nr 1214549).

O niskim walorze dowodowym w/w świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach świadczy również fakt, że (...) S.A. Oddział w B. będący następcą prawnym Państwowego Ośrodka (...) w M. nie potwierdził tego aby wnioskodawca w spornym okresie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy, o którym mowa w wykazie A dziale VIII poz. 2 w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. (k. 43 III tomu akt ZUS).

Na to, że odwołujący był stale i w pełnym wymiarze czasu pracy kierowcą samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony nie wskazuje również treść akt osobowych. Z załączonych do tych akt dokumentów, w tym z umowy o pracę z dnia 25.06.1974r., wynika jedynie, że wnioskodawca był kierowcą samochodowym.

Na podstawie zeznań świadków E. P. i R. C. (2) (k. 48, 49) zatrudnionych wraz z wnioskodawcą w spornym okresie także nie można spójnie ustalić, że wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodów o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wprawdzie świadkowie stwierdzili, że był on głównie kierowcą właśnie takiego samochodu marki (...), ale nie wykluczyli tego, że prowadził on również auta o ciężarze całkowitym poniżej 3,5 tony. Np. R. C. (2) rzeczowo stwierdził, że skarżący jeździł samochodami, w tym skrzyniowym, dostawczym ((...)) i pogotowiem technicznym (żuk).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, z powyższych zeznań świadków i dokumentacji osobowej wnioskodawcy nie wynika aby pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodów o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Był on bowiem kierowcą, zależnie od potrzeb pracodawcy, różnych samochodów, w tym nie wymienionych w wykazie A załącznika do w/w rozporządzenia, np. marki żuk. Jeśli nawet przeważającą część czasu pracy kierował samochodem marki (...) (spełniającym warunki wykazu A działu VIII poz. 2 załącznika do w/w rozporządzenia) to i tak nie było to wystarczające (w świetle w/w przepisów i orzecznictwa) do uznania, że świadczył on pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Okręgowy prawidłowo również nie uwzględnił do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 21.05.1985 r. do 10.03.1986 r. w Przedsiębiorstwie (...) Oddział Terenowy w O., Ekspedycja Terenowa w M.. Materiał dowodowy nie wykazał bowiem aby wówczas wnioskodawca pracował na stanowisku ładowacza wymienionym w wykazie A dział VIII poz. 1 załącznika do rozporządzenia (ciężkie prace ładunkowe i wyładunkowe oraz przeładunek materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących w transporcie).

Pracodawca nie wystawił wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach za ten okres. Z kolei ze zwykłego świadectwa pracy z dnia 10 marca 1986r. wynika jedynie, że odwołujący pracował jako „ładowacz og. Użytku”, ostatnio jako „ładowacz torów og. Użytku”. W aktach osobowych wnioskodawcy znajduje się dokumentacja (m.in. umów o pracę z dnia 21.05.1985r. i z dnia 4.06.1985r.) potwierdzająca pracę wnioskodawcy na tym stanowisku. Jednakże z załączonego do tych akt zakresu obowiązków wynika, że wykonywał on szereg prac nie wymienionych w wykazie A załącznika do rozporządzenia, a w tym takich jak: zamykanie drutowane, śrubowanie wagonów pod nadzorem magazyniera, usuwanie pomostów i urządzeń przeładunkowych, zniesienie ich do magazynu, sprzątnięcie magazynu, ramp, obiektu oraz placów ładunkowych, usuwanie śniegu z rampy i miejsc przejazdowych, posypywanie piaskiem lub solą miejsc pokrytych lodem (A/4 akt osobowych).

Wprawdzie świadkowie A. J. (2) i W. K. (2) zatrudnieni z wnioskodawcą w spornym okresie zeznali, że zajmował się on rozładunkiem węgla, miału węglowego, koks i tarcicy z wagonów. Jednak z ich twierdzeń nie wynika, aby

czynił to stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawcę, jaki i innych ładowaczy, przy tych pracach częściowo zastępowały maszyny, w tym ładowarka, suwnice i cyklopy. Poza tym wnioskodawca oprócz prac rozładunkowych, miał obowiązki porządkowe, takie jak: zmiatanie i sprzątanie wagonu po rozładunku oraz sprzątanie placu oraz sezonowe odśnieżanie i posypywanie piaskiem. Świadkowie przy tym podali, że wnioskodawca rozładowywał nie tylko materiały sypkie, pyliste, toksyczne takie jak np. węgiel i koks, ale również nie wymienione w wykazie A działu VIII pod poz. 1 załącznika do w/w rozporządzenia, tj. tarcicę, drobne przysyłki, pakunki, skrzyneczki.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynikało zatem aby wnioskodawca wykonywał wówczas ciężkie obowiązki rozładunku materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących stale i w pełnym wymiarze czasu. Część jego godzin pracy zajmowały bowiem prace rozładunki innych materiałów niż w/w wymienione oraz prace porządkowe. Wbrew stanowisku apelującego, nie można traktować tych prac w sposób tożsamy z pracami wykonywanymi w warunkach szczególnych. Nie uzupełniały one bowiem tych prac w niewielkim zakresie, a stanowiły znaczną, zwykłą część dnia pracy wnioskodawcy. Tymczasem orzecznictwo wskazuje na niedopuszczalność uwzględnienia do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika. Od tej reguły istnieją odstępstwa, na które wskazuje orzecznictwo. Pierwsze z nich dotyczy sytuacji, kiedy inne prace stanowią integralną część (immanentną cechę) większej całości dającej się zakwalifikować pod pozycję załącznika do w/w rozporządzenia. Drugie odstępstwo dotyczy przypadków, kiedy czynności wykonywane w warunkach nienarazających na działanie czynników szkodliwych dla zdrowia mają charakter incydentalny, krótkotrwały, uboczny. Taki pogląd, zaaprobowany w niniejszej sprawie, wyraził również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 kwietnia 2012 roku, II UK 233/11, LEX nr 1216852). Nie ma zatem możliwości uwzględniania do okresów pracy w szczególnych warunkach innych prac zwykle wykonywanych w ramach czasu pracy, które nie miały szkodliwego wpływu na zdrowie pracownika.

Oceniając prace rozładunkowe, które wykonywał wnioskodawca należy także dostrzec, że nie zawsze należały one do ciężkich, jak wymaga tego w/w kwalifikacja. Część tych prac stanowił bowiem rozładunek przedmiotów lekkich, np. drobnych przesyłek, pakunków, skrzyneczek.

Sąd Okręgowy prawidłowo zatem ustalił, że w tym okresie skarżący nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu ciężkich obowiązków rozładunku materiałów sypkich, pylistych, toksycznych, żrących lub parzących.

Całokształt materiału dowodowego sprawy z akt osobowych i zeznań świadków nie wykazał zatem aby wnioskodawca w trakcie zatrudnienia od 25.06.1974r. do 8.09.1977r. w Państwowym Ośrodku (...) w M. oraz od 21.05.1985 r. do 10.03.1986 r. w Przedsiębiorstwie (...) Oddział Terenowy w O., Ekspedycja Terenowa w M. wypełniał obowiązki wskazane w załączniku A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z uwagi na powyższe należy przyjąć brak podstaw do doliczenia do uznanego przez ZUS stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 10 lat i 8 miesięcy w/w spornych okresów zatrudnienia, przez co nie spełnia on przesłanki posiadania wymaganych co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca nie zrealizowałby tej przesłanki, gdyby nawet ewentualnie doliczono mu wskazany w apelacji okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w B. Ekspozytura w M. od 4.12.1972 r. do 25.05.1974r. na stanowisku kierowcy – mechanika (świadcstwo pracy z dnia 16 marca 1981r. na k. 117 III tomu akt ZUS).

Stąd nie było zasadne prowadzenie rozważań w kierunku możliwości uwzględnienia tego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych, gdyż i tak nie ma to wpływu na dokonywaną w niniejszej sprawie ocenę prawa wnioskodawcy do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Wobec tego, iż odwołujący nie udowodnił, że przez okres co najmniej 15 lat pracował w warunkach szczególnych, brak było podstaw do przyznania mu emerytury. W konsekwencji należało podzielić rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w przedmiocie oddalenia odwołania od decyzji organu rentowego odmawiającej prawa do emerytury.

Dlatego też na mocy art. 385 k.p.c. apelację oddalono, orzekając jak w sentencji.